

**Університет державної фіскальної служби України
Навчально-науковий інститут права
Кафедра кримінального процесу та криміналістики
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Національна академія внутрішніх справ України
Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»
Івано-Франківський університет права ім. короля Данила Галицького
Харківський національний університет внутрішніх справ
Академія прокуратури України
Адвокатське об'єднання «Декструм»
Адвокатське об'єднання «Правова та економічна безпека»**

**З нагоди 85-річчя з дня народження
видатного вченого-криміналіста,
доктора юридичних наук, професора
Бахіна Володимира Петровича**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Ірпінь, 27 вересня 2017 року)**

Ірпінь-2017

УДК 343.21(477)(063)

ББК 67.9(4Укр)я431

П68

З нагоди 85-річчя з дня народження видатного вченого-криміналіста, доктора юридичних наук, професора Бахіна Володимира Петровича: **Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції.** – Ірпінь: Університет ДФС України, 2017. – 54с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова організаційного комітету:

- ❖ **Топчій В. В.** – д.ю.н., професор, заслужений юрист України, директор ННІ права Університету ДФС України

Члени організаційного комітету:

- ❖ **Цимбал П.В.** – д.ю.н., професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Антонюк А.Б.** – к.ю.н., доцент кафедри, заступник завідувача кафедри кримінального процесу та криміналістики з наукової роботи та міжнародних зв'язків Університету ДФС України
- ❖ **Омельчук Л.В.** – к.ю.н., доцент кафедри, заступник завідувача кафедри кримінального процесу та криміналістики з навчально-методичної роботи Університету ДФС України
- ❖ **Линник О.В.** – к.ю.н., доцент кафедри, відповідальна за роботу НТСК кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Лисенко В.В.** – д.ю.н., професор, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Сіренко О.В.** – к.ю.н., доцент, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Грицюк І.В.** – к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Калганова О.А.** – к.ю.н., доцент, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Лазебний А.М.** – к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Ляшук О.М.** – к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Мілевський О.П.** – к.ю.н., доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України
- ❖ **Яцик Т.П.** – к.ю.н., доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Університету ДФС України

Організатори конференції не несуть відповідальності за зміст поданих матеріалів.

За зміст тез доповідей і правильність цитування відповідальність несе автор.

УДК 343.21(477)(063)

ББК 67.9(4Укр)я431

П68

© Кафедра кримінального процесу та криміналістики, 2017

ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФУ

Як всім відомо, в якості доказів можна використовувати тільки ті результати досліджень, які були отримані при правомірному використанні методики виявлення та фіксації приховуваної інформації, якщо вдається виявити реакції, які свідчать про те, що допитувана особа має інформацію про деталі скоєного кримінального правопорушення, поінформованість про які вона категорично заперечує.

Розвиток науки і техніки постійно поширює можливості слідчого пізнання і надає нині змогу з'ясувати і встановлювати на основі дослідження різноманітних слідів і об'єктів такі питання, які ще вчора здавалися нерозв'язаними.

На нашу думку, поліграф може застосовуватись як в оперативно-розшуковій діяльності, так і в ході досудового розслідування. Адже саме слідчий і прокурор при розслідуванні кримінальних проваджень вправі самостійно визначати способи і методи виявлення та збирання доказів.

Довільна форма спогадів, пов'язана з поетапним відновленням необхідної інформації, називається згадуванням. Слідчий практично завжди звертається до цього аспекту інтелектуальної діяльності допитуваних осіб, викликаючи в них асоціації, підказуючи послідовність викладення матеріалу. Обов'язковою умовою при цьому є врахування типу вищої нервової діяльності допитуваного. Згадування залежить від співвідношення процесів пам'яті (наглядно-образна, словесно-логічна, рухова, емоційна), його психічного стану. Тому на допиті необхідно уникати використання будь-яких сильних збуджувальних впливів, які не пов'язані з предметом допиту. Якщо ж потерпілий, свідок чи обвинувачений (підозрюваний) перебувають в стані перезбудження, то допит слід припинити або відкласти. Більш повне і точне відтворення матеріалу можливе після зняття перезбудження чи втоми [1, с. 221-222].

На даний час в українському законодавстві немає заборони на проведення опитування певної категорії осіб (вагітних жінок; хворих, що приймають певні медичні препарати; осіб, що перебувають у стані алкогольного сп'яніння тощо). Але, спираючись на досвід Республіки Білорусь, де в Інструкції про порядок проведення органами внутрішніх справ Республіки Білорусь опитування громадян з використанням поліграфа [2] вказана певна категорія осіб, щодо яких зазначено формулювання «не рекомендується», такий підхід нам здається найбільш доцільним та можливим для застосування в подальшому.

Оскільки, як показує практика, багато громадян мають серцево-судинні захворювання, захворювання дихальної системи тощо, але на момент перевірки на поліграфі, за умови задовільного самопочуття, дискомфорту не відчувають і перевірки проходять вельми результативно. Це ж стосується і вагітних жінок. Більш того, подібні фактори не звільняють осіб від участі в кримінальному процесі. Адекватні реакції на значимі питання також можуть бути виявлені у тих, хто має будь-які психічні розлади, страждає від алкогольної або наркотичної залежності, якщо вони усвідомлюють свої дії під час опитування та події, що відбулися, унаслідок яких проводиться перевірка. Тим більше не завжди можливо дізнатися про стан опитуваного, наявності у нього певного захворювання, визначити ступінь його стомлення чи виснаження, встановити, чи знаходиться він під впливом будь-яких наркотичних засобів, психотропних чи інших препаратів. У цих громадян може бути спотворений результат перевірки на поліграфі, у зв'язку з чим і не рекомендується проведення опитування із застосуванням поліграфа [3]. Якщо при опитуванні значимі стимули в поліграмах не визначаються і психофізіологічні реакції опитуваного, що реєструються, носять неадекватний характер, а це можна визначити в основному, тільки почавши тестування, то опитування далі просто не повинно проводитися [4].

Формування показань допитуваної особи визначається і тим, які в неї провідні аналізатори. Інакше кажучи, при допиті слід враховувати розвиток чи слабкість у конкретного індивіда зорової, слухової, дотикової, рухової, нюхової і смакової пам'яті.

На формування зізнань впливають і вікові особливості психіки людини. Загальновідомо, що чим менший вік індивіда, тим більша питома вага в його пам'яті елементів конкретики, безпосередньої образності. У неповнолітніх, наприклад, можливе помилкове, занадто розширене чи вкрай обмежене трактування явищ. У людей віком 20–45 років розвиток пам'яті на оптимальному рівні, а потім відбувається деяке послаблення її властивостей.

При допиті осіб із підвищеним рівнем навіювання можливі прояви ненавмисного обману, категоричні ствердження про обставини, які в дійсності не мали місця. Це пояснюється тим, що ця категорія осіб схильна до розігрування ролей, у деяких із них проявляється гіпертрофія псевдоособистісного самоствердження. У процесі допиту слідчий стикається з різними індивідуальними проявами психологічного захисту і психічного відчуження [5, с. 453-454].

А взагалі, психофізіологічне дослідження з використанням поліграфа являє собою процедуру застосування спеціальних знань, пов'язану з використанням технічних засобів, що не завдають шкоди життю і здоров'ю людей та навколишньому середовищу, в ході якого здійснюється аналіз та оцінка динаміки психофізіологічних реакцій обстежуваної особи у відповідь на запропоновані стимули, в певному порядку підібрані і систематизовані [6].

Саме тому, у випадку допиту окремих категорій осіб (вагітних жінок; хворих, що приймають певні медичні препарати; осіб, що перебувають у стані алкогольного сп'яніння тощо), слід враховувати їх загальний стан та вплив на нього тих чи інших запитань, показання лікарів (у разі необхідності) та згоду особи на використання поліграфу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб. / В. В. Бедь. – 2-ге вид., доп. и перероб. – К.: МАУП, 2004. – 436 с.
2. Постановление Министерства внутренних дел Республики Беларусь от 31 октября 2001 г. № 206 «Об утверждении Инструкции о порядке проведения органами внутренних дел Республики Беларусь опроса граждан с использованием полиграфа» [Електронний ресурс] / Сайт «Право». – Режим доступу: <http://pravo.kulichki.com/zak2007/bz28/dcm28308.htm>
3. Постановление Министерства внутренних дел Республики Беларусь от 04 июня 2008 г. № 162 «Об утверждении Инструкции о порядке проведения органами внутренних дел Республики Беларусь опроса граждан с использованием полиграфа» [Електронний ресурс] / Информационный портал «Бусел». – Режим доступу: <http://busel.org/texts/cat5vy/id5awfenz.htm>
4. Князев В. М. Полиграф и перспективы его развития в Республике Беларусь [Електронний ресурс] / В. М. Князев // Сайт официальной базы данных специалистов-полиграфологов. – Режим доступу: http://www.psy-expert.com/publ/normativnye_dokumenty/polemika_i_kritika/poligraf_i_perspektivy_ego_razvitiya_v_respublike_bielarus/8-1-0-15
5. Еникеев М. И. Основы общей и юридической психологии: Учеб. для вузов / М. И. Еникеев. – М., 1996. – 625 с.
6. Сошников А. П. Актуальные вопросы использования полиграфа в уголовном судопроизводстве России [Електронний ресурс] / А. П. Сошников, Я. В. Комиссарова // Сайт журнала «Российский полиграф». – Режим доступу: http://www.poligraf-test.ru/novosti/literatura/soshnikov_ap_komissarova_yav_aktualnye_voprosy_ispolzovaniya_poligrafa_v_ugolovnom_sudoproizvodstve_rossii/

ЗМІСТ

<i>Учасник конференції</i>	<i>Тема наукової доповіді</i>	<i>Стор.</i>
Цимбал П.В. Федорчук М.А. Варшавець Я.А.	ПОНЯТТЯ ТЕРМІНУ «КООРДИНАЦІЯ» ТА ЙОГО РОЛЬ У ВЗАЄМОДІІ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ У БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ	3
Антонюк А.Б. Антонюк М.Б.	ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ПРОВЕДЕННЯМ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ	4
Цимбал Т.Я. Завидняк В.І.	РЕАЛІЗАЦІЯ ПОГЛЯДІВ ПРОФЕСОРА БАХІНА В.П. В НАУКОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ «ВПРОВАДЖЕННЯ СУДОВОГО ПРЕЦЕДЕНТУ В КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ	6
Линник О.В.	ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФУ	8
Ляшук О.М.	ТАКТИКА ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ ЩОДО РОЗШУКУ ПІДОЗРЮВАНОВОГО	10
Яцик Т.П.	ТАКТИКА РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ	11
Сандул В.О.	КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	12
Бондарчук В.О.	ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	14
Проданик І.В.	ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ	18
Брик А.	ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АРЕШТУ МАЙНА ЯК ЗАХОДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	10
Андрощук Б. СавченкоБ.	ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ (СТОМАТОЛОГІЧНОЇ) ЕКСПЕРТИЗИ	21
Болехівська С.Л.	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ КРИМІНАЛІСТИКИ	23
Воробей О.	РОЛЬ БАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	25
Недбайло В.В. Таранюк Т.О.	СЛІДЧИЙ СУДДЯ ТА ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНОЇ-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	27
Нестерук В.	ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	29
Нестерчук А.В.	ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ, У СПРАВАХ ПРО СТАТЕВІ ЗЛОЧИНИ	30

Куровська А.В.	ПРОБЛЕМА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ПОТЕРПІЛОМУ, ЗАВДАНОЇ ЗЛОЧИНОМ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	34
Сидорчук В.О. Мостович Ю.С.	ПРОБЛЕМА ПРОНИКНЕННЯ ДО ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ	36
Катеринчук Б. Убрамик Ю.	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ЯК ОБ'ЄКТА СУДОВОЇ БАЛІСТИКИ	37
Руда К. А.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ОБВИНУВАЧЕНОГО НА ЗАХИСТ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	39
Левонюк О.В.	МІСЦЕ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИНІВ В СИСТЕМІ КРИМІНАЛІСТИКИ	40
Левчишина В. Щербатюк Я.	СПІВВІДНОШЕННЯ КІНОЛОГІЧНОЇ Т ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ОДОРОЛОГІЇ	42
Розумний Ю.	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО – ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ	44
Левко В. Теремчук М.	ОКРЕМІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ	45
Пудкалюк К.О.	ПРОЦЕСУАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	47
Зайка О.В.	ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ ЗА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	49
Шевчук І.	ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	51